

Consiliul pentru Prevenirea Torturii
(CpPT)

Mecanismul Național de Prevenire a Torturii

RAPORT
privind vizita preventivă
efectuată la Izolatorul de detenție provizorie a
Inspectoratului de Poliție Drochia,
în data de 25 septembrie 2018

Raportul a fost elaborat de către

Membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii:

- **Ceslav PANICO,**
- **Svetlana DOLTU,**
- **Mihail GORINCIOI,**
- **Oxana GUMENNAIA,**
- **Dumitru RUSSU**

Consiliul pentru Prevenirea Torturii (CpPT) a fost instituit la data de **24 octombrie 2016** în corespundere cu prevederile Legii nr. 52 din 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman).

Scopul CpPT este de a proteja persoanele împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, în calitate de Mecanism Național de Prevenire a Torturii, în conformitate cu Protocolul Opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante (UN OP CAT).

În conformitate cu prevederile art. 30 și 32 din *Legea nr. 52 din 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman)*, precum și conform p. 5 din *Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului pentru Prevenirea Torturii*,

Consiliul pentru Prevenirea Torturii poate efectua vizite preventive și de monitorizare neanunțate în locurile unde se află sau se pot afla persoane private de libertate.

I. PRELIMINARII

La data de 24 septembrie 2018, între orele 10.45 – 13.30, membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii (în continuare CpPT) au efectuat o vizită preventivă la Izolatorul de detenție provizorie (IDP) al Inspectoratului de Poliție Drochia.

Vizita a fost realizată în următoarea componență:

1. Svetlana Doltu – membra CpPT,
2. Mihail Gorincioi – membrul CpPT.

Scopul vizitei: Monitorizarea situației în Inspectoratul de Poliție Drochia privind respectarea drepturilor persoanelor deținute în IDP în vederea prevenirii torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante.

II. INFORMAȚII GENERALE DESPRE VIZITĂ

Izolatorul de detenție provizorie (IDP) a Inspectoratului de Poliție Drochia se află în demisolul clădirii Inspectoratului de Poliție Drochia. Izolatorul dispune de 12 celule, 3 dintre ele funcționale, o încăpere/cameră de întrevederi/vizite/audieri cu ofițerii de urmărire penală/procurori/avocați, baia, odaia pentru distribuirea hranei. Cabinetul medical este amplasat în afara IDP, la nivelul etajului I în imediata apropiere de intrarea în IDP. IDP Drochia deservește raionul Drochia și raionul Rîșcani.

În cadrul vizitei CpPT a purtat discuții cu Șeful adjunct al IP Drochia și șeful secției management operațional, supraveghetorul de serviciu din cadrul IDP și felcerul IDP. Discuțiile au fost axate pe scopul și obiectivele vizitei efectuate de către CpPT, la fel s-au solicitat informații generale despre instituție și probleme majore cu care se confruntă instituția și persoanele reținute/arestate. Informația solicitată de membrii CpPT privind activitatea IP Drochia pentru anul 2017 și 6 luni 2018 a fost remisă pe poșta electronică în aceeași zi, pe durata realizării vizitei.

Problemele/impedimentele cu care se întâlnesc reprezentanții Inspectoratului de Poliție Drochia, expuse de către reprezentanții Inspectoratului:

- IDP trebuie să fie transferate în responsabilitatea Ministerului Justiției (case de arest) deoarece nu țin de activitatea polițienească propriu-zisă;
- Transferarea responsabilității pentru izolator către șeful serviciului management operațional, cu atribuții multiple cu reducerea funcției de șef de IDP și, respectiv, lipsa unui șef distinct responsabil de activitatea IDP;
- Salarizarea insuficientă a personalului medical din IDP și asigurarea examinării medicale pe timp de noapte și în zile de odihnă;
- Escortarea condamnaților din penitenciar de către ANP prin IDP crează probleme în respectarea garanțiilor de bază;
- Finanțarea insuficientă a IDP Drochia din cauza regionalizării.

În cadrul vizitei preventive, în izolator se afla o persoană reținută.

CpPT a avut acces neîngrădit la registrele existente, oficiile și încăperile solicitate a fi vizitate. În special, au fost vizitate/examinate:

- Izolatorul de detenție provizorie:
- 3 celule funcționale (celulele 9.10.11),

- Camera de intrevederi/vizite/audieri (camera de anchetă).
- Curtea de plimbări,
- Odaia pentru prepararea/încălzirea hranei,
- Baia
- Cabinetul medical
- Depozitele.

1. Din discuțiile purtate cu conducerea IP Drochia, CpPT *nu a putut identifica prezența constantă/frecventă a controalelor interne/inspecțiilor interne din cadrul IGP MAI* privind monitorizarea tratamentului persoanelor reținute/deținute, aplicării procedurilor de operare și starea condițiilor de detenție în cadrul Izolatorului de detenție preventivă din cadrul IP Drochia.

Ultima vizită de monitorizare a rețelilor tratamente a fost realizată în IDP Drochia de către reprezentanții Avocatului Parlamentar în 2014¹.

2. Registrele de evidență a persoanelor în IDP IP Drochia sunt îndeplinite satisfăcător, dar există 2 registre de evidență a persoanelor: (1)- în care este consemnată deținerea persoanelor în IDP pentru 72 ore (administrativ), (2) – în care consemnată deținerea persoanelor în IDP mai mult de 72 de ore (penal). Astfel, nu este clară necesitatea unor astfel de registre distincte.

De asemenea, nu este clară modalitatea de completare a Registrului scoaterii din celule, nefiind incluse vizitele la medic de exemplu.

III. TRATAMENTUL DEȚINUȚILOR

3. În cadrul vizitei, analizând registrele medicale din cadrul IDP Drochia, **CpPT a întâlnit cel puțin 2 cazuri ce conțin menționarea leziunilor corporale care pot fi interpretate ca pretinse acte de tortură aplicate persoanelor reținute/parvenite/deținute!**

Înscrierile, identificate în fișele de examinare medicală a deținuților din cadrul IDP Drochia se referă la diferite leziuni și traume, dar care nu se regăsesc în alte Registre medicale. Cu regret, nu au fost descrise de către personalul medical declarațiile persoanelor deținute în IDP privind circumstanțele contractării acestor leziuni, dar și acțiunile întreprinse ulterior în vederea executării prevederilor *Ordinului (comun) nr.77 din 31.12.2013 a Procuraturii Generale privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant*².

- *CpPT reamintește colaboratorilor poliției și conducerii IP Drochia despre faptul că acțiunile de tortură, tratamentul inuman sau degradant sunt pedepsite conform art. 166¹ din Codul penal R.M.*
- *CpPT, de asemenea, atrage atenția colaboratorilor poliției și personalului medical din cadrul IDP Drochia că, Ordinul (comun) nr.77 din 31.12.2013 a Procuraturii Generale prevede obligativitatea polițiștilor, lucrătorilor medicali din cadrul IDP să întreprindă toate măsurile necesare indicate în Ordin, și în special să informeze imediat procuratura teritorială sau specializată privind constatarea leziunilor corporale vizibile sau când sunt alte circumstanțe ce oferă temei de a presupune că persoana a fost supusă unor astfel fapte, când persoana s-a ales cu alte leziuni*

¹ http://ombudsman.md/sites/default/files/dódocument/attachments/raport_ipr_drochia_din_28.01.2014.pdf

² <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=353245>

corporale fiind în custodia organelor de drept sau în evenimente însoțite de intervenția angajaților organelor de forță. Neîndeplinirea prevederilor Ordinului atrage după sine răspunderea disciplinară, conform legislației.

4. Un aspect îmbucurător pentru CpPT este **respectarea în anul 2018 a termenului de 72 ore de deținere a persoanelor adulte în Izolatorul de detenție preventivă/provizorie din IP Drochia.**

Totodată, CpPT a identificat *practica de deținere în IDP a persoanelor escortate din penitenciare pentru participarea în judecată sau în unele proceduri de urmărire penală. Conform Codului de executare a RM în Izolatoare de detenție preventivă sunt deținute numai persoanele reținute conform art. 166 CPP a RM, pe un termen maxim de 72 de ore de la reținere, ulterior persoanele în privința cărora este aplicat arestul preventiv, trebuie escortate pentru detenție în instituțiile penitenciare de tip semi-închis.*

5. Din considerentul că în izolator mereu este un reprezentant/persoana de gardă al isectoratului, deținuții sunt în măsură să intre, în orice moment, în contact cu persoana de supraveghere în vederea solicitării de ajutor/inștiința avocatul/procurorul/medicul etc.

IV. GARANȚII ÎMPOTRIVA TORTURII ȘI ALTOR RELE TRATAMENTE

6. *Accesul la avocat.* CpPT consideră accesul la un avocat drept o garanție fundamentală inclusiv împotriva torturii și altor rele tratamente. În acest sens va fi subliniat rolul fiecărui avocat întru asigurarea respectării drepturilor persoanelor reținute atât prin oferirea unei asistențe calificate, cât și prin rolul activ de a contesta/denumța orice alegații de tortură, rele tratamente, degradante sau inumane. CpPT nu este sigur de faptul că atunci când avocații primesc careva informații sau identifică urme de violență pe corpul persoanelor reținute sesizează imediat procuratura raională.
7. *Din discuțiile cu administrația, echipa de monitorizare a conchis asupra faptului că disponibilitatea avocaților afectează deseori procesele inclusiv de urmărire penală.* Avocații, deși incluși în listele CNAJGS participarea lor la reținere, de exemplu, poate deveni foarte problematică în zilele de sărbători sau week-end.

Intrevederile/audierile au loc într-un cabinet separat din interiorul izolatorului, cabinet special destinat acestor activități procesuale și întrevederilor. Biroul nu este asigurat cu echipamentele necesare unei audieri calitative (calculator, imprimantă, acces la internet etc).

Analiza registrelor și din discuția cu persoana deținută în IDP, CpPT a constatat că persoanele reținute au beneficiat de serviciile unui avocat.

8. *Examinarea medicală.* În instituție este angajat felcer pe 1.0 salariu. Pentru procurarea medicamentelor anual de către IP Drochia se alocă o sumă de circa 3000 lei. Accesul către cabinetul medical nu este acomodat pentru persoanele cu dizabilități locomotorii, fiind amplasat la nivelul etajului doi al clădirii isectoratului cu intrarea din curte. Cabinetul medical este format din 2 săli (1 – sală de așteptare și 2 – cabinetul medical propriu zis). Cabinetul medical este format dintr-o cameră separată, neasigurată cu conexiune la apă, nu este dotat cu frigider pentru păstrarea unor medicamente, iar dulapurile necesită lăcăți pentru păstrarea sigură a documentației medicale. Pereții sunt acoperiți cu teracotă, astfel este posibil de asigurat curățenia umedă în vederea siguranței și respectării regimului sanitar-igienic pentru spațiile medicale în corespundere cu *Regulamentul sanitar privind*

condițiile de igienă pentru instituțiile medico-sanitare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 663 din 23.07.2010³.

Totodată, s-a constatat **practica de examinare medicală a reținuților în prezența polițistului**, practică expres recomandată de a fi exclusă de recomandările Comitetului pentru Prevenirea Torturii (2011)⁴. Acest fapt trezește îngrijorare privitor la posibilitatea documentării leziunilor corporale sau expunerea de către reținuți ale altor plângeri de ordin confidențial. Astfel, confidențialitatea examinării medicale nu este respectată, în instituție nu sunt asigurate condiții pentru realizarea unei examinări medicale confidențiale, dar și de documentare a leziunilor corporale și pretinselor acte de tortură. Fișa medicală de examinare la plasarea în IDP conține rubrica de contrasemnare de către personalul nemedical care asistă la examinarea medicală.

Pentru fiecare nou venit la intrare și la ieșire din IDP se completează în 2 exemplare Fișa de examinare medicală a persoanei plasate în detenție (1 - se anexează la dosarul personal a reținutului, 2 – se păstrează la felcerul IDP). Respectiv, în IDP Drochia se realizează Recomandarea CPT (2011) **“orice persoană plasată în izolator obligator trebuie să fie examinată de către personalul medical, în momentul admitterii acestuia și la momentul eliberării”**.

Registru de evidență medicală nu conține evidența distinctă a persoanelor examinate la intrare și ieșirea din IDP. O problemă identificată de Consiliu a fost problema examinării medicale pe timp de noapte și în zile de odihnă, felcerul fiind angajat pe o normă întreagă cu orarul de activitate 8 ore pe zi 5 zile în săptămână. Astfel, suprapunerea registrelor de evidență ale IDP cu Registru examinărilor medicale și fișele medicale propriu-zis a constatat că **o parte din reținuți nu sunt examinați medical la intrare sau ieșire**.

În caz de constatare a leziunilor corporale, ultimele nu se consemnează în Registru separat și nu sunt întreprinse acțiuni ulterioare, fiind nerealizate prevederile Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant, aprobat prin ordinul nr. 77 din 31.12.2013.

9. Informarea rudelor/prietenilor. CpPT nu îi este clar care este mecanismul/procedura de oferire reținuților a posibilității de a informa (suna) privind reținerea și locul plasării acestora. De asemenea, nu există un Registru de evidență contrasemnare de către persoană a faptului informării sau refuzul persoanelor reținute de a se folosi despre acest drept. Mai mult ca atât, frecvent se confundă notificarea reținerii persoanei de către ofițerul de urmărire penală cu notificarea detenției în IDP.

10. Din declarațiile reprezentanților inspectoratului persoanele deținute pot oricând adresa/depune plângeri la șeful inspectoratului sau prin intermediul șeful inspectoratului către procuror/familie/persoane apropiate. Cu toate acestea CpPT nu a putut constata/identifica în cadrul izolatorului/inspectoratului o procedură/mecanism clar care se aplică în cazul plângerilor confidențiale adresate procurorilor, Avocatului Poporului, asociațiilor obștești privind rele tratamente/ alegații la tortură pretinse a fi suferite în izolator sau din momentul reținerii a persoanelor.

³ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=335428>

⁴ Dacă, per ansamblu, niciun indiciu de prezență a personalului de supraveghere sau escortă, nu apare în rubricile registrelor medicale consultate, marea majoritate a persoanelor deținute intervievate au afirmat precum că, au fost examinate în prezența personalului care nu are nici o atribuție medicală sau de îngrijire. CPT-ul recomandă de a adopta noi instrucțiuni, în atenția ofițerilor de poliție și personalului medical, intervenând pe lângă persoanele reținute, precizând că orice examen medical trebuie să fie derulat în confidențialitate – cu excepția solicitării exprese a personalului medical interesat, în cazuri particulare -- în afara prezenței personalului care nu au atribuții medicale sau de îngrijire.

V. CONDIȚIILE DE DETENȚIE

Izolatorul de detenție a IP Drochia per general sunt într-o stare acceptabilă de funcționare 3 celule; sunt reparate holurile, baia. De asemenea este menținută starea sanitar-igienică satisfăcătoare.

11. *Celulele*

În urma monitorizării condițiilor de detenție din cele 3 celule practicabile, au fost observate următoarele:

- Standardul de suprafață (7 m² având cel puțin 2 m între pereți și 2.5 m între pardoseală și plafon, fără a cuprinde blocul sanitar pentru o persoană) nu este respectat. Chiar dacă în unele celule de detenție erau, de facto, un număr de persoane conform standardelor, numărul paturilor existente în celule era mult mai mare;
- Aerisirea naturală a spațiilor (celulelor) și aerisirea artificială funcționează nesatisfăcător. Sistemului de aerisire artificială este funcțional;
- Celulele sunt iluminate insuficient astfel încât persoanele care se află în detenție nu au posibilitatea să citească, acest fapt se datorează dimensiunilor foarte mici ale geamurilor. Lumina artificială la fel nu este suficientă, deoarece unicul bec, situat deasupra ușii, este acoperit de o plasă care nu asigură intensitatea necesară nici pe timp de zi și nici pe timp de noapte.
- Paturile, saltele și lenjeria sunt într-o stare satisfăcătoare;
- Deținuții au acces la apă menajeră în celule;
- Celulele dispun de veceu și chiuvetă delimitată de un prete de 1 metru. Veceul este deschis și nu asigură condiții decente și intimitate. Mai mult ca atât, accesul pentru WC este dificil din cauza neacomodării pragului.
- Celulele sunt asigurate cu încălzire centralizată pe timp de iarnă.

12. *Alimentația reținuților.* În privința alimentației persoanelor plasate în Izolator, administrația izolatorului a afirmat existența unui contract de prestări servicii cu o cantină ce furnizează servicii de alimentare a persoanelor de 3 ori pe zi. Zilnic persoana responsabilă, face comandă către agentul economic cu privire la numărul de porții necesar. Probleme în asigurarea alimentației nu se constată.

13. *Curtea de plimbare.* Spațiul pentru plimbarea deținuților este acceptabil, însă nu are acoperiș în caz de plimbări pe timp de ploaie sau zăpadă. Din spusele angajaților, reținuții au dreptul pentru o oră de plimbare în fiecare zi. Registrul plimbărilor este disponibil.

14. *Asistența medicală.*

Registre medicale prezente:

1. Registrul de evidență a examinărilor medicale
2. Registrul de evidență a acordării asistenței medicale, dezinfectărilor în IDP
3. Registrul de evidență a medicamentelor

Registrul de evidență a leziunilor traumatiche, persoanelor aflate la greva foamei nu sunt disponibile.

Persoanele reținute se pot adresa după asistență medicală prin intermediul personalului de supraveghere, care ulterior contactează telefonic felcerul. Solicitățile de ajutor medical nu

sunt înregistrate prin intermediul registrelor speciale, fapt ce nu permite posibilitatea de analiză și evaluare a executării lor.

La ofițerul de serviciu, în acces liber pentru personalul nemedical se află Registrul de acordare a asistenței medicale de către serviciul de urgență 112, care conține date confidențiale cu caracter medical cum ar fi diagnosticuri medicale și tratamente administrate reținuților. La fel, în baza acestui Registrul s-a stabilit că în IDP au fost solicitat serviciul 112 la persoane reținute preponderent cu următoarele maladii: hipertensiune arterială, hemoragii, cefalee, pancreatite. Acest Registrul conține mențiuni privind necesitatea consultațiilor medicilor specialiști, precum ar fi medicul neurolog ori cardiolog. Cu regret, CpPT nu a identificat în IDP Drochia mecanisme/proceduri de referire și asigurare a executării acestora, fapt ce poate fi interpretat ca rele tratamente. Mai mult ca atât, felcerul nu lua în considerare acest Registrul în conduita tratamentului reținuților.

În discuții cu supraveghetorii din IDP s-a constatat că aceștia nu cunosc despre regulile sigure de percheziții, noțiunea de set individual de percheziție și procedurile necesare de urmat în caz de lezare accidentală în scopul prevenirii infectării cu HIV și alte maladii cu transmitere prin sânge. Cu atât mai mult, că acest lucru este prevăzut și în Instrucțiunea metodică cu privire la intervenția Poliției în prevenirea și controlul infecției HIV în mediul grupurilor cu risc sporit de infectare, aprobată prin Ordinul IGP nr.54 din 27 martie 2015. Deșeurile rezultate din activitatea medicală, conform prevederilor Legii nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile, sunt colectate sigur⁵, dar în instituție lipsesc proceduri de gestionare a lor.

Punctul medical nu este asigurat cu sterilizator, autoclave, lămpi de cuarț sau alte dispozitive pentru sterilizarea spațiilor și instrumentelor medicale. Respectiv, nu se asigură siguranța manoperelor medicale și există riscuri pentru sănătatea reținuților și colaboratorilor.

La fel, au fost depistate medicamente cu termen limită de expirare (septembrie 2018) și medicamente expirate care se dețineau separat într-o cutie. CpPT reamintește despre necesitatea distrugerii (inofensive) medicamentelor expirate în corespundere cu legislația în vigoare, inclusiv Ordinul MSMPS nr.9 din 06.01.2006 "Cu privire la nimicirea inofensivă a medicamentelor cu termen de valabilitate expirat, contrafăcute, cu deficiențe de calitate sau fără documente de origine (însoțire)"⁶.

Sistem de monitorizare și evaluare a problemelor de sănătate și respectare a garanției fundamentale de examinare medicală, date statistice privind leziunile corporale constatate - în instituție nu există.

15. Transportarea persoanelor

Mijlocul de transport destinat escortării deținuților nu corespunde standardelor minime. Pe lângă faptul că este un model vechi și (din spusele atât a deținuților cât și a colaboratorilor

---

⁵ <http://lex.justice.md/md/368030/> Art. 55 (3) Împachetarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală, inclusiv a celor periculoase, se efectuează doar în ambalaj confecționat din materiale care permit eliminarea acestuia cu riscuri minime pentru mediu și sănătatea populației. Ambalajul în care se face colectarea și care vine în contact direct cu deșeurile periculoase rezultate din activitatea medicală este de unică folosință și se elimină o dată cu conținutul.

⁶

<http://amed.md/sites/default/files/Legislatie/Ordine%20ale%20MS/Ordinul%20MS%20RM%20Nr.%2009%20din%2006.06.2006.pdf>

poliției) se strică frecvent, chiar în timpul escortării, acesta este echipat cu scaune din lemn și gratii metalice. Aerisirea practic nu există, iar pe timp rece, agentul termic lipsește.

CONSTATĂRI:

1. CpPT a avut acces neîngrădit la oficiile, încăperile și registrele solicitate a fi vizitate/consultate;
2. Nu sunt actualizate panourile informative din cadrul inspectoratului cu privire la instituțiile ce pot fi apelate în caz de încălcări ale drepturilor persoanelor reținute/deținute. De asemenea, nu sunt indicate datele de contact a procurorului din cadrul Procuraturii Drochia responsabil de investigarea cazurilor de tortură;
3. Registrele din cadrul Izolatorului nu sunt standardizate;
4. Colaboratorii IP Drochia nu sunt suficient informați despre obligativitatea ce le revine prin procedurile indicate în Ordinul (comun) nr.77 din 31.12.2013 a Procuraturii Generale privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant. Respectiv, felcerul care a acordat asistența medicală persoanelor cu leziuni corporale și care a făcut înscrisurile în registre nu a întreprins careva măsuri ulterioare conform Ordinul nr.77 din 31.12.2013;
5. IP Drochia nu deține un registru distinct unde sunt fixate toate aspectele privind aplicarea forței fizice și/sau a mijloacelor speciale;
6. Persoanele reținute au beneficiat de serviciile unui avocat;
7. Există practica de deținere în IDP Drochia pentru o perioadă mai mare de o zi/câteva ore (uneori chiar câteva zile la rând, inclusiv și în perioada zilelor de odihnă) a persoanelor escortate din penitenciare pentru participarea în judecată sau în unele proceduri de urmărire penală;
8. În cadrul izolatorului nu există un registru de evidență a verificărilor planificate și cele inopinate în celule, inclusiv prin indicarea motivelor care au determinat efectuarea controalelor inopinate;
9. Persoanele reținute/deținute au posibilitatea de a contacta/suna gratuit o rudă sau alte persoane apropiate la momentul reținerii. Însă, în astfel de cazuri nu este clar care este mecanismul/procedura stabilită, nefiind prezent un Registru distinct pentru verificarea respectării acestei garanții la momentul plasării în IDP;
10. Examinarea medicală la intrare și ieșire se realizează preponderent în orele de activitate a felcerului, iar pe timp de noapte și zile de odihnă – rar;
11. Confidențialitatea examinărilor medicale nu este asigurată, fiind realizate în prezența polițistului. Fișele medicale nu prevăd rubrica de contrasemnare de către personalul medical prezent la examinare;
12. Majoritatea Registrelor medicale sunt nestandardizate, dar completate cu acurateță și regulat;
13. Registru de evidență a leziunilor corporale (traumatice) nu este disponibil;
14. Registru de evidență a persoanelor aflate la greva foamei nu este disponibil;
15. Nu a fost constată/identificată în cadrul izolatorului/inspectoratului o procedură/mecanism clar care se aplică în cazul plângerilor confidențiale adresate procurorilor, Avocatului Poporului, asociațiilor obștești privind rele tratamente/alegații la tortură pretinse a fi suferite în izoltator sau din momentul reținerii a persoanelor;

16. Standardul de suprafață (7 m² având cel puțin 2 m între pereți și 2,5 m între pardoseală și plafon, fără a cuprinde blocul sanitar pentru o persoană) nu este respectat. La 3 celule revin 12 locuri;
17. Aerisirea naturală a spațiilor (celulelor) și aerisirea artificială nu funcționează satisfăcător.
18. Celulele sunt iluminate natural nesatisfăcător, persoanele deținute în IDP nu au posibilitatea să citească la lumina zilei; Lumina artificială este insuficientă, atât din punct de vedere a numărului surselor de lumină, cât și ca intensitate;
19. Persoanele reținute/deținute petrec timpul în aer liber 1 oră pe zi;
20. Cabinet medical și izolatorul medical (pentru bolnavi infecțioși) în IDP nu este amenajat conform cerințelor față de spațiile medicale;
21. Confidențialitatea documentației medicale nu este asigurată, inclusiv în cazul solicitării serviciului 112;
22. Deșeurile rezultate din activitatea medicală nu sunt gestionate conform prevederilor legale;
23. În pofida existenței registrelor medicale și a personalului medical, analiza statistică a domeniului medical la nivel de IDP nu se realizează;
24. Continuitatea tratamentului medical după consultațiile serviciului 112 nu este asigurată, în instituție lipsind proceduri de asigurare.
25. Felcerul necesită instruire în documentarea leziunilor corporale, pretinselor acte de tortură despre prevederile Protocolului de la Istanbul („Manual de investigare eficientă și documentare a torturii și a altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante”);
26. Felcerul oferă asistență medicală și verificări profilactice polițiștilor, fapt inclus în fișa postului.
27. La fel, s-a constatat practica de prelevare a probelor biologice de la reținuți la solicitarea organelor de anchetă sau a procurorului;
28. Felcerul a relatat despre prezența medicamentelor cu termen expirat (stocate separat), iar membrii CpPT au identificat medicamente cu termen limită de expirare, pe fundal de lipsă a procedurilor de nimicire inofensivă a lor;
29. Polițiștii din IDP nu cunosc despre prevederile *Instrucțiunii metodice cu privire la intervenția Poliției în prevenirea și controlul infecției HIV în mediul grupurilor cu risc sporit de infectare, aprobată prin Ordinul IGP nr.54 din 27 martie 2015*, în pofida existenței în instituție a două seturi de percheziție în vederea prevenirii infectării accidentale cu boli transmisibile a polițiștilor.

RECOMANDĂRI

A) Inspectoratului General de Poliție (IGP) al MAI

1. Instituirea mecanismelor interne (și a persoanelor responsabile) în vederea recepționării, implementării și monitorizării recomandărilor înaintate de către IGP de la CpPT pe parcursul anilor 2016-2018 privind problemele sistemice identificate ca rezultat a desfășurării vizitelor în Izolatoarele de Detenție Provizorie;
2. Reevaluarea atribuțiilor și a activităților inspecțiilor/direcțiilor de controale interne privind monitorizarea locurilor de detenție a persoanelor din cadrul IGP, nu doar din punct de vedere a condițiilor de detenție, dar și procesual/operational/managerial;
3. Reevaluarea atribuțiilor și a activităților personalului medical din IDP în vederea excluderii practicii de implicare în alte activități ale inspectoratului decât acordarea asistenței medicale reținuților;

4. Revizuirea actelor normative privind acordarea asistenței medicale în cadrul IDP și ajustarea lor în vederea respectării standardelor naționale și internaționale;
5. Elaborarea și aprobarea procedurilor instituționale de conduită în caz de pretinse cazuri de tortură, tratament inuman și degradant pentru standardizarea acțiunilor personalului locurilor de detenție (inclusiv medical) în vederea respectării garanțiilor împotriva torturii și investigării efective, inclusiv revizuirea practicii aplicării de către toate instituțiile vizate a Ordinului comun nr. 77 din 31.12.2013, și stabilirea măsurilor de sancționare a neaplicării acestui Ordin;
6. Elaborarea și implementarea Registrelor de evidență a examinărilor medicale realizate în prezența personalului nemedical, cu prevederea expresă a situațiilor de aplicare și documentarea adecvată;
7. Elaborarea și implementarea Registrelor de evidență a leziunilor corporale (inclusiv cazurilor de automutilări) și greva foamei;
8. Elaborarea și aprobarea procedurilor de management a deșeurilor rezultate din activitatea medicală, conform prevederilor Legii nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile, inclusiv elaborarea Planului –cadru de gestionare;
9. Elaborarea și aprobarea procedurilor interne de asigurare a nimicirii inofensive a medicamentelor expirate în corespundere cu legislația în vigoare, precum și instruirea personalului în aplicarea lor;
10. Elaborarea și aprobarea indicatorilor statistici privind sănătatea persoanelor plasate în IDP.

B) Procuratura Generală

1. De comun cu Procuratura Drochia și conducerea Inspectoratului de Poliție Drochia informarea/instruirea colaboratorii/personalul IP Drochia despre prevederile art. 166¹ din Codul penal R.M., precum și despre procedurile obligatorii indicate în Ordinul (comun) nr.77 din 31.12.2013 a Procuraturii Generale privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant.

C) Inspectoratul de Poliție Drochia

1. Actualizarea panourilor informative din cadrul inspectoratului cu privire la instituțiile ce pot fi apelate în caz de încălcări ale drepturilor persoanelor reținute/deținute;
2. Identificarea unor proceduri/mecanisme clare în cadrul izolatorului/Inspectoratului de Poliție Drochia privind plângerile confidențiale adresate de către deținuți procurorilor, Avocatului Poporului, asociațiilor obștești privind rele tratamente/alegații la tortură pretinse a fi suferite în izolator sau din momentul reținerii a persoanelor;
3. Elaborarea și deținerea un registru distinct unde sunt fixate toate aspectele privind aplicarea forței fizice și/sau a mijloacelor speciale;
4. Excluderea practicii de deținere în IDP Drochia pentru o perioadă mai mare de o zi/câteva ore a persoanelor escortate de la penitenciare pentru participarea în judecată sau în unele proceduri de urmărire penală;
5. Asigurarea condițiilor materiale minime de detenție în Izolatorul Inspectoratului de Poliție Drochia, în special:
  - Reamenajarea paturilor în celule conform standardelor (7 m² având cel puțin 2 m între pereți și 2,5 m între pardoseală și plafon, fără a cuprinde blocul sanitar pentru o persoană/pat !); Chiar dacă unele paturi nu sunt folosite pentru dormit, ele trebuie să fie scoase din celule;
  - Delimitarea totală, de la podea până la tavan, a blocurilor sanitare din celule;

- Asigurarea persoanelor deținute cu lenjerie de pat și seturi igienice (pentru bărbierit, pasta/periute de dinți, săpun);
  - Asigurarea celulelor cu iluminarea artificială suficientă, inclusiv pentru a citi;
6. Identificarea soluțiilor privind oferirea persoanelor reținute petrecerea la aer liber/plimbări mai mult de o oră pe zi;
  7. Asigurarea funcționalității (spațiilor necesare) punctului medical în corespundere cu Ordinul MAI nr. 31 din 27.01.2004 despre instituirea, amenajarea și înzestrarea punctului medical al comisariatului de poliție rațional în vederea examinării medicale confidențiale și Regulamentul sanitar privind condițiile sanitaro-igienice în instituțiile medicale.
  8. Asigurarea examinării medicale obligatorii, în condiții de confidențialitate pentru fiecare reținut la intrare/ieșire în/din izolator;
  9. Asigurarea securității datelor personale cu caracter medical;
  10. Asigurarea respectării prevederilor Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant, înregistrat la Ministerul Justiției al Republicii Moldova nr. 969 din 20 martie 2014 (Ordinului MAI nr.408 din 31.12.2013);
  11. Asigurarea informării efectivului IDP despre prevederile Instrucțiunii metodice cu privire la intervenția Poliției în prevenirea și controlul infecției HIV în mediul grupurilor cu risc sporit de infectare, aprobată prin Ordinul IGP nr.54 din 27 martie 2015, inclusiv măsurile sigure de percheziție.
  12. Asigurarea managementului deșeurilor rezultate din activitatea medicală, conform prevederilor Legii nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile, inclusiv elaborarea Planului instituțional de gestionare.
  13. Informarea CpPT privind măsurile luate în vederea implementării recomandărilor sau a măsurilor și termenii de implementare ale acestora, conform legii.

Data aprobării raportului

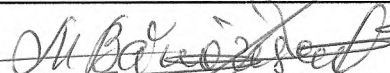
19 octombrie 2018

Acest raport a fost elaborat și aprobat prin consens de către toți membrii Consiliului pentru Prevenire a Torturii (CpPT)

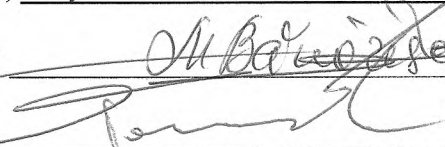
Mihai COTOROBAI,

Maia BĂNĂRESCU

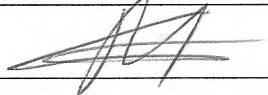
Ceslav PANICO

Svetlana DOLTU

Mihail GORINCIOI

Oxana GUMENNAIA

Dumitru RUSSU

